

“ปุ๋ยหมัก” (การทำปุ๋ยหมักแบบกลับกอง)

ครั้งที่ ๕ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

ข่าวประชาสัมพันธ์ สำนักปลัด

แผนงานการเกษตร งานส่งเสริมการเกษตร
เทศบาลตำบลยางหล่อ

การทำปุ๋ยหมักเพื่อใช้เอง

การทำปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยอินทรีย์ มีหลักเกณฑ์ที่สำคัญ คือ

๑. วัสดุที่นำมาใช้
๒. อาหารของจุลินทรีย์
๓. การควบคุมความชื้น และอุณหภูมิ

วัสดุที่นำมาใช้

วัสดุที่นำมาใช้มีความสำคัญมากเพราะเป็นตัวชี้วัดคุณภาพของปุ๋ยหมัก ถ้าหากเป็นวัสดุที่มีธาตุอาหารพืชอยู่มากก็จะได้ปุ๋ยที่มีคุณภาพดี วัสดุดังกล่าวนี้อาจแบ่งอย่างง่ายได้ ๓ กลุ่มคือ

๑. วัสดุที่ย่อยสลายได้ง่าย ได้แก่ ใบไม้ กิ่งก้านใบ และต้นของพืชตระกูลถั่วขนาดเล็ก ผักและผลไม้ ชิ้นส่วนของสัตว์ ใช้เวลาในการย่อยสลายเพื่อเป็นปุ๋ยอินทรีย์ได้ภายใน ๑ เดือน
๒. วัสดุที่ย่อยสลายได้ปานกลาง ได้แก่ หญ้าแห้ง ฟางข้าว ต้นใบข้าวโพด กิ่งไม้ขนาดเล็ก ใช้เวลาในการย่อยสลายจนเป็นปุ๋ยประมาณ ๑.๕ - ๒ เดือน
๓. วัสดุที่ย่อยสลายได้ยาก ได้แก่ ชีเลื่อย ชังข้าวโพด เปลือกไม้ยูคาลิปตัส ใช้เวลาการย่อยสลายจนเป็นปุ๋ยเกิน ๒ เดือน

อาหารจุลินทรีย์

เนื่องจากวัสดุที่นำมาใช้มีความหลากหลายมากบางชนิด อาจมีอาหารพืชครบสามารถให้จุลินทรีย์ย่อยสลายได้โดยไม่ต้องใช้อาหารอื่นเพิ่มก็ได้ แต่ถ้ามีความต้องการให้กระบวนการย่อยสลายเสร็จสิ้นเร็ว จำเป็นจะต้องได้สารอาหารเพิ่ม สารอาหารดังกล่าว ได้แก่

๑. มูลสัตว์ต่าง ๆ
๒. รำข้าว กากถั่วเหลือง ปลาป่น
๓. น้ำตาลโมลาส
๔. ปุ๋ยเคมี

(การใช้สารเหล่านี้ควรเลือกชนิดที่มีราคาถูก และหาได้ง่าย)

การควบคุมความชื้นและอุณหภูมิ

ส่วนนี้มีความสำคัญมาก เพราะการย่อยสลายได้เร็ว หรือช้า ขึ้นอยู่กับความพอดีของอุณหภูมิ และความชื้นที่ส่งเสริมให้จุลินทรีย์ย่อยสลายทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการทำปุ๋ยใช้เองควรให้มีขนาดกองที่พอเหมาะไม่เล็กเกินไป และไม่ใหญ่เกินไป และสามารถปฏิบัติงานได้ง่าย ควรมีขนาดกว้างประมาณ ๒ เมตร สูง ๑ เมตร ยาว ๓-๕ เมตร และควรมีวัสดุคลุมกอง เช่น กระสอบเก่า ๆ หรือพลาสติก เพื่อรักษาความชื้น และอุณหภูมิ

วิธีการทำ

๑. นำวัสดุที่ต้องการทำมากองกับพื้นที่ราบเสมอกัน สูงประมาณ ๕๐ ซม.
๒. นำอาหารจุลินทรีย์ เช่น มูลสัตว์ โรยลงส่วนบนของกองปุ๋ย ปริมาณที่ใช้ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติวัสดุ ถ้าเป็นวัสดุย่อยง่ายใช้ในอัตรา มูลสัตว์ : วัสดุ ๑:๑๐ วัสดุที่ย่อยสลายได้ปานกลางใช้อัตรา ๑:๕ ถ้าเป็นวัสดุย่อยยาก เช่น ชังข้าวโพด ใช้อัตรา ๑:๑ เสร็จแล้วใช้น้ำรดให้ทั่ว ให้ได้ความชื้นโดยรวมประมาณ ๔๐-๖๐% ทำการเหยียบบนกองปุ๋ยให้แน่น หลังจากเหยียบแล้วควรให้มีความสูง ๕๐ ซม. ถ้ายุบมากไปให้นำวัสดุใส่เพิ่ม
๓. ทำซ้ำตามข้อ ๑ โดยกองทับบนกองเดิมจนได้ความสูงประมาณ ๑ เมตร
๔. นำพลาสติก คลุมกองให้มิด ใช้วัสดุหนัก ๆ ทับชายพลาสติกโดยรอบ เพื่อกันลมพัดได้เปิดออก
๕. ทำการกลับกองทุก ๆ ๗ วัน และสังเกตกองปุ๋ยว่ามีความชื้นมาก หรือน้อยเกินไป ไม่ถ้าความชื้นน้อยไปสามารถเติมน้ำได้ แต่ถ้าแฉะมากให้เปิดกองระบายความชื้นออก กองปุ๋ยที่ดีจะมีความร้อนขึ้นสูงในช่วง ๗-๑๕ วัน และจะเริ่มลดลงหลังจาก ๒๐ วัน

“บริหารแบบธรรมาภิบาล ส่งเสริมการศึกษา พัฒนาคุณภาพชีวิต บริหารจัดการสิ่งแวดล้อมให้เป็นเมืองน่าอยู่

เคียงคู่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สร้างค่านิยมเศรษฐกิจพอเพียง”

สอบถามเพิ่มเติมได้ที่ เทศบาลตำบลยางหล่อ อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู ๓๙๑๘๐

โทร. ๐๔๒-๐๐๓๒๕๕ โทรสาร. ๐๔๒-๐๐๓๒๕๓